

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

P8_TA(2018)0241

Provedba Direktive o ekološkom dizajnu

Rezolucija Europskog parlamenta od 31. svibnja 2018. o provedbi Direktive o ekološkom dizajnu (2009/125/EZ) (2017/2087(INI))

(2020/C 76/22)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 114.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju ⁽¹⁾ (u daljnjem tekstu: Direktiva o ekološkom dizajnu) te provedbene propise i dobrovoljne sporazume donesene u skladu s tom direktivom,
- uzimajući u obzir Plan rada Komisije za ekološki dizajn 2016. – 2019. (COM(2016)0773) donesen u skladu s Direktivom 2009/125/EZ,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU ⁽²⁾ (dalje u tekstu: Direktiva o označivanju energetske učinkovitosti),
- uzimajući u obzir ciljeve Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova i energetske učinkovitost,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum o klimatskim promjenama i 21. konferenciju stranaka (COP 21) UNFCCC-a,
- uzimajući u obzir da su EU i države članice ratificirali Pariški sporazum o klimatskim promjenama,
- uzimajući u obzir da je dugoročni cilj u okviru tog sporazuma zadržati porast prosječne svjetske temperature na razini znatno manjoj od 2 °C u usporedbi s predindustrijskim razinama te ulagati napore da se taj porast ograniči na 1,5 °C,
- uzimajući u obzir Opći program djelovanja Unije za okoliš do 2020. (Odluka br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. ⁽³⁾),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. prosinca 2015. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo” (COM(2015)0614),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 16. siječnja 2018. pod naslovom „Europska strategija za plastiku u kružnom gospodarstvu” (COM(2018)0028),
- uzimajući u obzir komunikaciju Europske komisije i radni dokument službi Komisije od 16. siječnja 2018. o provedbi paketa za kružno gospodarstvo: mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu (COM(2018)0032–SWD(2018)0020)),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. rujna 2017. o popisu kritičnih sirovina za EU (COM(2017)0490),

⁽¹⁾ SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

⁽²⁾ SL L 198, 28.7.2017., str. 1.

⁽³⁾ SL L 354, 28.12.2013., str. 171.

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o ekoinovacijama: omogućivanje prijelaza na kružno gospodarstvo, koji su usvojeni 18. prosinca 2017.⁽⁴⁾
  - uzimajući u obzir Izvješće o odstupanju emisija za 2017., koje je u studenome 2017. izdao Program UN-a za okoliš (UN Environment Programme),
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju ⁽⁵⁾,
  - uzimajući u obzir zakonodavstvo EU-a u području otpada,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o dužem vijeku trajanja proizvoda: prednosti za potrošače i poduzeća ⁽⁶⁾,
  - uzimajući u obzir procjenu provedbe na razini Europe koju je sastavila Glavna uprava Parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja kao dodatak praćenju provedbe Direktive o ekološkom dizajnu,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. toj odluci,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i mišljenje Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A8-0165/2018),
- A. budući da je cilj Direktive o ekološkom dizajnu povećati energetska učinkovitost i razinu zaštite okoliša s pomoću usklađenih zahtjeva kojima se jamči funkcioniranje unutarnjeg tržišta i potiče stalno smanjenje cjelokupnog učinka proizvoda koji koriste energiju na okoliš; budući da te mjere imaju i pozitivan učinak na energetska sigurnost smanjenjem potrošnje energije;
- B. budući da se Direktivom o ekološkom dizajnu predviđa poduzimanje mjera za smanjenje učinka tijekom životnog ciklusa proizvoda koji koriste energiju na okoliš; budući da su odluke u okviru te Direktive do sada uglavnom bile usredotočene na smanjenje potrošnje energije tijekom faze uporabe;
- C. budući da bi primjena Direktive mogla uvelike doprinijeti nastojanjima EU-a da poboljša energetska učinkovitost i pomoći pri ostvarenju ciljeva povezanih s klimatskom politikom;
- D. budući da se smanjenjem učinka proizvoda koji koriste energiju u fazi ekološkog dizajna mogle stvoriti znatne prilike u pogledu otvaranja radnih mjesta pružanjem minimalnih kriterija o njihovu vijeku trajanja i mogućnostima njihova unapređivanja, popravka, recikliranja i ponovne uporabe;
- E. budući da je do početka 2018. na snazi bilo 29 posebnih propisa koji se odnose na ekološki dizajn, a obuhvaćaju različite skupine proizvoda te su donesena tri dobrovoljna sporazuma priznata u okviru te Direktive;
- F. budući da se Direktivom o ekološkom dizajnu priznaju dobrovoljni sporazumi ili druge mjere samoregulacije kao alternative provedbenim mjerama ako su određeni kriteriji već ispunjeni; budući da se nisu svi postojeći dobrovoljni sporazumi pokazali učinkovitijima od regulatornih mjera;
- G. budući da ekološki dizajn industriji i potrošačima donosi ekonomske koristi te da značajno doprinosi politikama Unije u području klime, energetike i kružnog gospodarstva;

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/media/32274/eco-innovation-conclusions.pdf>

⁽⁵⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 65.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0287.

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

- H. budući da je zakonodavstvo o ekološkom dizajnu usko povezano sa zakonodavstvom EU-a koje se odnosi na označivanje energetske učinkovitosti, a očekuje se da će mjere koje su poduzete u okviru tih dviju direktiva stvoriti 55 milijardi EUR prihoda godišnje za industrijski, veleprodajni i maloprodajni sektor te se procjenjuje da će dovesti do 175 Mtoe uštede primarne energije godišnje do 2020., doprinoseći tako polovini ciljeva Unije za uštedu energije do 2020. i smanjujući ovisnost o uvozu energije; budući da zakonodavstvo također znatno doprinosi klimatskim ciljevima EU-a smanjenjem emisija stakleničkih plinova za 320 milijuna tona ekvivalenata CO₂ godišnje; budući da je potencijal za uštedu energije još i veći na dužem roku;
- I. budući da se, prema izvješću o računanju učinka ekološkog dizajna (Europska komisija, 2016.), procjenjuje da će do 2020. potrošači u Uniji uštedjeti ukupno 112 milijardi EUR ili otprilike 490 EUR godišnje po kućanstvu;
- J. budući da je više od 80 % učinka na okoliš proizvoda koji koriste energiju utvrđeno u fazi dizajna;
- K. budući da se za većinu dionika mogu utvrditi tri glavne prepreke potpunoj provedbi zakonodavstva: nedostatak jasne političke potpore i smjera, sporost regulatornih postupaka i neprikladnost tržišnog nadzora u državama članicama;
- L. budući da se procjenjuje da 10 % – 25 % proizvoda na tržištu nije u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu i Direktivom o označivanju energetske učinkovitosti, što dovodi do gubitka od otprilike 10 % predviđenih ušteda energije te do nepoštenog tržišnog natjecanja;
- M. budući da je postojeće izuzeće scenske rasvjete iz uredbi Komisije (EZ) br. 244/2009 ⁽⁷⁾ i (EU) br. 1194/2012 ⁽⁸⁾ odgovarajući i učinkovit način za poštovanje posebnih potreba i okolnosti za kazališta i cijelu industriju zabave i treba se i dalje primjenjivati;
- N. budući da, iako se područje primjene Direktive o ekološkom dizajnu 2009. proširilo kako bi se obuhvatili svi proizvodi koji koriste energiju (izuzevši prijevozna sredstva), zahtjevi u pogledu ekološkog dizajna i dalje ne obuhvaćaju proizvode koji ne koriste energiju;
- O. budući da se u EU-u svi proizvodi trebaju dizajnirati, proizvesti u staviti na tržište uz minimalno korištenje opasnih tvari, uz istovremeno osiguranje sigurnosti proizvoda kako bi se olakšalo njihovo recikliranje i ponovna uporaba te očuvanje visokih razina zaštite ljudskog zdravlja i okoliša;
- P. budući da se u Direktivi o ekološkom dizajnu navodi da bi njezina usklađenost s Uredbom REACH o kemikalijama trebala doprinijeti povećanju utjecaja tih propisa i sastavljanju usuglašenih zahtjeva kojih se proizvođači trebaju pridržavati; budući da su do sada zahtjevi u vezi s korištenjem opasnih kemikalija i njihovim recikliranjem bili ograničeni;
- Q. budući da se u skladu s novom Uredbom o označivanju energetske učinkovitosti razvija nova baza podataka te da se u nekim, ali ne svim državama članicama koristi baza podataka ICSMS-a za tržišni nadzor;
- R. budući da je jedan od prioritetnih ciljeva Općeg programa djelovanja Unije za okoliš do 2020. (7. program djelovanja za okoliš) pretvoriti Uniju u resursno učinkovito, zeleno i konkurentno gospodarstvo s niskom razinom CO₂; budući da se u 7. programu djelovanja za okoliš navodi da bi okvirom politike Unije trebalo osigurati da prioritet pri stavljanju na tržište Unije imaju proizvodi s „ekološkim dizajnom” radi optimiziranja učinkovitosti korištenja resursa i materijala;
- S. budući da akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo uključuje obvezu da se u budućim zahtjevima za dizajniranje proizvoda u okviru Direktive o ekološkom dizajnu istaknu aspekti kružnoga gospodarstva i to sustavnom analizom pitanja kao što su mogućnost popravka, unapređivanja i recikliranja, trajnosti ili određivanja nekih materijala ili tvari;

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 244/2009 od 18. ožujka 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva (SL L 76, 24.3.2009., str. 3.).

⁽⁸⁾ Spremi stavku Uredba Komisije (EU) br. 1194/2012 od 12. prosinca 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme (SL L 342, 14.12.2012., str. 1.).

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

- T. budući da se Pariškim sporazumom utvrđuje dugoročan cilj u skladu s namjerom da se povećanje globalne temperature ograniči na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te ulažu naponi za ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju; budući da se EU obvezao dati svoj doprinos ostvarenju tih ciljeva smanjenjem emisija u svim sektorima;
- U. budući da bi mjere za ekološki dizajn trebale obuhvaćati cijeli životni ciklus proizvoda kako bi se unaprijedila resursna učinkovitost u Uniji, uzimajući u obzir činjenicu da se više od 80 % ekološkog učinka nekog proizvoda određuje već u fazi dizajna, što stoga ima vrlo važnu ulogu u promicanju aspekata kružnog gospodarstva proizvoda, i to trajnosti, mogućnosti unapređivanja, popravka, ponovne uporabe i recikliranja;
- V. budući da se, usto što će se proizvoditi održiviji i resursno učinkovitiji proizvodi, moraju ojačati načela ekonomije dijeljenja i usluga, a države članice trebale bi pri izlaganju programa za poticanje korištenja resursno najučinkovitijih proizvoda i usluga obratiti posebnu pozornost na kućanstva s niskim prihodima, uključujući ona kojima prijete opasnost od energetske siromaštva;
- W. budući da je Unija potpisnica Stockholmske konvencije o postojećim organskim onečišćujućim tvarima te stoga mora poduzeti mjere u cilju postupnog izbacivanja opasnih tvari iz uporabe, uključujući ograničavanjem njihove upotrebe u fazi dizajna proizvoda;

Učinkovit alat za troškovno učinkovitu uštedu energije

1. smatra da je Direktiva o ekološkom dizajnu uspješan instrument za poboljšanje energetske učinkovitosti, da je dovela do znatnog smanjenja emisija stakleničkih plinova i ekonomske koristi za potrošače;
2. preporučuje da Komisija nastavi uključivati sve više skupina proizvoda odabranih na temelju njihova potencijala za ekološki dizajn, uključujući energetska učinkovitost i potencijal za učinkovitost u pogledu materijala, te drugih ekoloških aspekata, pomoću metodologije utvrđene u članku 15. Direktive te da ažurira postojeće standarde kako bi se iskoristio puni potencijal područja primjene i ciljeva Direktive;
3. ističe da se Direktivom o ekološkom dizajnu poboljšava funkcioniranje unutarnjeg tržišta EU-a definiranjem zajedničkih standarda za proizvode; naglašava da se trajnim usvajanjem usklađenih zahtjeva za proizvode na razini EU-a podupiru inovacije, istraživanje i konkurentnost proizvođača iz EU-a te jamči pošteno natjecanje, uz istovremeno izbjegavanje nepotrebnog administrativnog opterećenja;
4. podsjeća da se u skladu s Direktivom od Komisije zahtijeva da pripremi provedbene mjere ako proizvod ispunjava kriterije, a to su znatan opseg prodaje, znatan utjecaj na okoliš i potencijal za poboljšanje; naglašava odgovornost Komisije da poštuje taj mandat i zajamči da se koristi za potrošače, kružno gospodarstvo i okoliš zaista ostvare, te priznaje da se takvi standardi za proizvode mogu primijeniti samo na razini EU-a te se države članice stoga oslanjaju na Komisiju koja bi trebala poduzeti potrebne mjere;
5. smatra da bi koordinacija s inicijativama povezanima s kružnim gospodarstvom dodatno povećala učinkovitost te Direktive; stoga poziva na izradu ambicioznog plana za ekološki dizajn i kružno gospodarstvo, kojim će se ostvariti koristi za okoliš te mogućnosti za održiv rast i radna mjesta, među ostalim u sektoru MSP-ova, kao i prednosti za potrošače; primjećuje da veća resursna učinkovitost i upotreba sekundarnih sirovina u proizvodnji imaju znatan potencijal, i to u smislu smanjenja otpada i uštede resursa;
6. naglašava da je Direktiva o ekološkom dizajnu dio šireg paketa alata te da njezina učinkovitost ovisi o sinergijama s drugim instrumentima, posebice onima koji se odnose na označavanje energetske učinkovitosti; smatra da bi trebalo izbjegavati propise koji se preklapaju;

Jačanje postupka donošenja odluka

7. ističe ključnu ulogu Savjetodavnog foruma u povezivanju industrije, civilnog društva i drugih dionika u postupku donošenja odluka te smatra da taj forum dobro radi;

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

8. zabrinut je zbog ponekad znatnih kašnjenja u donošenju i usvajanju provedbenih mjera, što stvara nesigurnost za gospodarske subjekte, dovelo je do brojnih propuštenih prilika za uštedu energije za potrošače i povezanih smanjenja stakleničkih plinova te može dovesti do toga da donesene mjere zaostaju za tehnološkim razvojem;
9. napominje da su kašnjenja u provedbi djelomično uzrokovana ograničenim resursima u Komisiji; poziva Komisiju da odvoji dovoljno resursa za postupak ekološkog dizajna s obzirom na znatnu dodanu europsku vrijednost tog zakonodavstva;
10. apelira na Komisiju da izbjegne kašnjenja u donošenju i objavljivanju provedbenih mjera te predlaže utvrđivanje jasnih rokova i koraka za njihovo dovršavanje i reviziju postojećih propisa; smatra da bi mjere u vezi s ekološkim dizajnom trebalo donositi pojedinačno te bi ih trebalo objaviti čim budu završene;
11. naglašava potrebu za pridržavanjem rasporeda predviđenog u Planu rada za ekološki dizajn za razdoblje 2016.–2019.;
12. ističe da je zahtjeve za ekološki dizajn potrebno temeljiti na konkretnim tehničkim analizama i procjenama učinka, uzimajući za referencu najbolje proizvode ili tehnologije na tržištu i tehnološki razvoj u svakom sektoru; poziva Komisiju da prioritarno nastavi s donošenjem i revidiranjem mjera povezanih s proizvodima koji imaju najveći potencijal za uštedu primarne energije i najveći potencijal u pogledu kružnog gospodarstva;
13. uviđa da se Direktivom o ekološkom dizajnu omogućuje upotreba dobrovoljnih sporazuma; ističe da se dobrovoljni sporazumi mogu koristiti umjesto provedbenih mjera ako obuhvaćaju veliku većinu tržišta i ako se smatra da se njima može jamčiti u najmanju ruku jednaka razina ekološke učinkovitosti, te da bi se njima trebalo jamčiti brže donošenje odluka; smatra da bi se učinkovitost nadzora dobrovoljnih sporazuma trebala ojačati te da treba zajamčiti odgovarajuće sudjelovanje civilnog društva; u tom pogledu pozdravlja Preporuku Komisije (EU) 2016/2125 o smjernicama za mjere samoregulacije koje zaključuje industrija i traži od Komisije da pomno prati sve dobrovoljne sporazume priznate u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu;
14. potiče da se u Metodologiju za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (MEERP) uključe krivulje tehnoloških spoznaja kako bi se predvidjela tehnološka poboljšanja do trenutka kada propisi stupaju na snagu i osigurala njihova aktualnost;
15. poziva Komisiju da u mjere za ekološki dizajn po potrebi uključi procjene o otpuštanju mikroplastike u vodeni okoliš; poziva Komisiju da prilikom preispitivanja mjera za ekološki dizajn kućanskih perilica rublja i perilica-sušilica uvede obvezne zahtjeve za filtre za mikroplastiku;

Od uštede energije do resursne učinkovitosti

16. ponavlja svoj poziv za novi poticaj aspektima proizvoda povezanim s kružnim gospodarstvom te smatra da Direktiva o ekološkom dizajnu ima znatan dosad neiskorišten potencijal za poboljšanje resursne učinkovitosti;
17. stoga smatra da se provedba Direktive o ekološkom dizajnu, kao dodatak stalnim naporima za poboljšanje energetske učinkovitosti, sada treba sustavno odnositi na cijeli vijek trajanja svake skupine proizvoda unutar njezina područja primjene, uspostavljanjem minimalnih kriterija o resursima, koji, između ostalog, obuhvaćaju izdržljivost, mogućnost popravka i unapređivanja, ali i mogućnost dijeljenja, ponovne uporabe, mogućnost nadogradnje, mogućnost recikliranja, prerade, uporabu recikliranih materijala ili sekundarnih sirovina te uporabu ključnih sirovina;
18. smatra da se odabir kriterija za kružno gospodarstvo za svaku skupinu proizvoda mora jasno i objektivno specificirati i navesti, a istovremeno ti kriteriji trebaju biti lako mjerljivi i ostvarivi po razmjernoj cijeni kako bi se zajamčilo da se Direktiva i dalje može primijeniti;

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

19. poziva na to da se tijekom pripremnih istraživanja za specifične mjere ekološkog dizajna povezanih sa svakom kategorijom proizvoda provedu sustavne detaljne analize o potencijalu kružnog gospodarstva;
20. ističe kako je važno da proizvođači daju jasne i objektivne upute koje korisnicima i neovisnim serviserima omogućavaju lakše popravljavanje proizvoda, bez posebne opreme; također naglašava važnost pružanja informacija o dostupnosti rezervnih dijelova i vijeku trajanja proizvoda, ako je to moguće;
21. ističe moguće prednosti usmjeravanja na druge ekološke aspekte osim potrošnje energije, kao što su opasne kemikalije, otpuštanje mikroplastike, nastanak otpada i potreban materijal, te poziva na korištenje alatima iz Direktive koji će se koristiti za povećanje transparentnosti za potrošače;
22. s obzirom na to da se više od 80 % utjecaja nekog proizvoda na okoliš određuje u fazi dizajna, smatra da se upravo u toj fazi u velikoj mjeri mogu izbjeći, zamijeniti ili ograničiti problematične tvari; ističe da se upotrebi materijala i tvari od ključne važnosti, poput rijetkih zemnih elemenata ili toksičnih ili problematičnih tvari, poput postojanih organskih onečišćujućih tvari i endokrinih disruptora, mora dati posebna važnost u okviru proširenih kriterija o ekološkom dizajnu kako bi se ograničilo njihovo korištenje ili po potrebi njihova zamjena ili kako bi se barem osigurala mogućnost njihove ekstrakcije/odvajanja na kraju životnog vijeka proizvoda ne dovodeći u pitanje druge usklađene pravne zahtjeve utvrđene na razini Unije koji se odnose na te tvari;
23. poziva na to da se zahtjevima za ekološki dizajn, u slučaju proizvoda koji koriste energiju, ne stvaraju ciljevi koje europski proizvođači teško mogu ostvariti, posebno mala i srednja poduzeća, čiji su kapaciteti u pogledu patentiranih tehnologija znatno slabiji u odnosu na vodeća poduzeća na tržištu;
24. u tom pogledu pozdravlja Plan rada za ekološki dizajn 2016. – 2019., koji uključuje obveze u smislu razvoja zahtjeva i standarda za učinkovitost materijala, pri čemu se podupire upotreba sekundarnih sirovina, te potiče Komisiju da joj dovršetak tog posla bude prioritet; smatra da bi se ti kriteriji trebali odnositi na pojedinačne proizvode, temeljiti na pouzdanim analizama, usredotočiti se na područja s jasnim potencijalom za poboljšanje, a tijela za tržišni nadzor trebala bi ih moći provesti i provjeriti; pri definiranju najboljih praksi trebalo bi promicati primjenu rezultata prethodnih i aktualnih istraživačkih aktivnosti te vrhunskih inovacija u području recikliranja otpadne električne i elektroničke opreme;
25. smatra da razvoj „sustavnog pristupa” kojim se u obzir ne uzima samo proizvod, već cijeli sustav potreban za njegovo funkcioniranje u procesu ekološkog dizajna postaje sve važniji faktor uspjeha u napredovanju prema resursnoj učinkovitosti te potiče Komisiju da više takvih mogućnosti na razini sustava uključi u sljedeći program rada na ekološkom dizajnu;
26. smatra da posebnu pozornost treba obratiti na proizvode koji koriste vodu, kod kojih bi se mogle ostvariti znatne prednosti za okoliš i znatne uštede za potrošače;
27. poziva Komisiju da potiče na uporabu ključnih sirovina čak i iz rudarskog otpada;
28. napominje da je Komisija odgodila mjere koje se odnose na informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT), kao što su mobilni i pametni telefoni, jer se čekaju dodatne procjene i zbog brzih tehnoloških promjena u toj skupini proizvoda; međutim, smatra da ti proizvodi, koji se prodaju u velikim količinama i često se mijenjaju, imaju očit potencijal za poboljšanje, posebice u smislu resursne učinkovitosti, te da bi se na njih stoga trebali primjenjivati kriteriji ekološkog dizajna, a i trebalo bi uložiti napore da se ubrza regulatorni napredak; ističe da je potrebno pažljivo ocijeniti kako se može poboljšati ekološki dizajn skupine proizvoda za koje su mogućnost popravka i zamjene rezervnih dijelova ključni parametri ekološkog dizajna;
29. ustraje u tome da je potrebno olakšati mogućnost popravka na način da se tijekom cijelog životnog ciklusa proizvoda osigura dostupnost rezervnih dijelova po razumnoj cijeni u odnosu na ukupnu cijenu proizvoda;

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

30. podsjeća na svoje zahtjeve za sveobuhvatnim preispitivanjem Unijinog okvira u području politike proizvoda kako bi se razmotrilo pitanje obilježja resursne učinkovitosti; u tom kontekstu traži od Komisije da procijeni može li se aktualna metodologija za ekološki dizajn, osim za proizvode koji koriste energiju, upotrijebiti za druge kategorije proizvoda te da prema potrebi predstavi prijedloge novog zakonodavstva;

31. ističe da su za osiguravanje korištenja recikliranih/sekundarnih materijala dostupnost visokokvalitetnih sekundarnih materijala i dobro organizirano tržište sekundarnih materijala od presudne važnosti te da bi trebalo uspostaviti takvo tržište;

32. ističe važnost pripisivanja odgovornosti proizvođačima i povećavanja razdoblja i uvjeta jamstva, čime će se proizvođače primorati da preuzmu odgovornost za upravljanje fazom otpada u životnom vijeku proizvoda u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije, te će se povećati trajnost, mogućnost nadogradnje, popravka i recikliranja te osigurati da sirovine i upravljanje otpadom ostanu unutar Europske unije;

33. poziva da se prošire minimalna jamstava za trajnu potrošnu robu;

Poboljšanje tržišnog nadzora

34. ustraje na potrebi za jačanjem nadzora nad proizvodima na unutarnjem tržištu pomoću bolje suradnje i koordinacije između država članica te između Komisije i nacionalnih nadležnih tijela, posebno pružanjem odgovarajućih financijskih instrumenata tijelima nadležnima za nadzor tržišta;

35. poziva Komisiju da ispita mogućnost uvođenja informativnog lista za digitalne proizvode (putovnica proizvoda), kako je predloženo u zaključcima Vijeća od 18. prosinca 2017. o ekološkim inovacijama, kao alata za objavljivanje materijala i stvari koje se koriste u proizvodima, što bi također olakšalo nadzor tržišta;

36. poziva na dosljedniji i troškovno učinkovitiji sustav tržišnog nadzora diljem Unije kako bi se zajamčila usklađenost s Direktivom o ekološkom dizajnu te iznosi sljedeće preporuke:

- da se od nacionalnih tijela zahtijeva da upotrebljavaju bazu podataka ICSMS-a za razmjenu svih rezultata provjera usklađenosti proizvoda i ispitivanja provedenih za sve proizvode obuhvaćene propisima o ekološkom dizajnu; ta bi baza podataka trebala uključivati sve relevantne informacije za usklađene i neusklađene proizvode kako bi se izbjeglo nepotrebno testiranje u drugoj državi članici;
- da se opća baza podataka za registraciju proizvoda za proizvode označene kao energetske učinkovite proširi na sve proizvode obuhvaćene propisima o ekološkom dizajnu;
- da se od nacionalnih tijela traži da sastave konkretne planove za svoje aktivnosti tržišnog nadzora u području ekološkog dizajna, o kojima trebaju obavijestiti ostale države članice i Komisiju kao što je predviđeno Uredbom (EZ) br. 765/2008⁽⁹⁾; Države članice trebale bi u te planove uključiti nasumične inspekcije;
- da se metode brzog pregleda primijene za otkrivanje proizvoda koji ne udovoljavaju propisima i da se razvijaju u suradnji sa stručnjacima iz industrije te podijele s javnim tijelima;
- da Komisija razmotri definiranje minimalnog postotka proizvoda na tržištu koji bi se trebali ispitati, da osmisli mandat za provođenje neovisnog nadzora tržišta te da po potrebi iznosi prijedloge;
- da se usvoje odvrćajuće mjere, uključujući: kazne za neusklađene proizvođače proporcionalne učinku neusklađenosti na cijelo europsko tržište i nadoknadu za potrošače koji su kupili neusklađene proizvode, čak i nakon isteka zakonskog jamstvenog razdoblja, uključujući preko kolektivne pravne zaštite;
- da se posebna pozornost obrati na proizvode koji se uvoze iz zemalja izvan EU-a i koji se prodaju na internetu;
- da se dosljednost zajamči Komisijinim prijedlogom Uredbe o utvrđivanju pravila i postupaka za poštovanje i provedbu zakonodavstva Unije o usklađivanju u području proizvoda (COM(2017)0795), čije područje primjene obuhvaća proizvode regulirane u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu; u tom kontekstu podržava da se olakšaju zajednička ispitivanja na razini EU-a;

⁽⁹⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

Četvrtak, 31. svibnja 2018.

37. naglašava važnost odgovarajućih i jasno određenih usklađenih standarda ispitivanja te ističe da je potrebno izraditi ispitne protokole koji će biti što je moguće sličniji stvarnim uvjetima; ističe da bi metode ispitivanja trebale biti pouzdane te osmišljene i izvedene tako da se isključe manipulacije i namjerno ili nenamjerno poboljšanje rezultata; smatra da ispitivanja ne bi smjela dovesti do nerazumnog opterećenja za poduzeća, imajući posebno u vidu MSP-ove, koji ne raspolažu istim kapacitetima kao i njihovi veći konkurenti; pozdravlja Uredbu Komisije (EU) 2016/2282 o primjeni dopuštenih odstupanja u postupcima provjere;

38. poziva Komisiju da pruži podršku državama članicama u njihovim provedbenim naporima i poziva na veću suradnju kada se utvrdi da je proizvod nesukladan; ističe da su potrebne smjernice za proizvođače i uvoznike o detaljnim zahtjevima iz dokumenata potrebnih tijelima za nadzor tržišta;

Ostale preporuke

39. ističe potrebu za osiguranjem dosljednosti i konvergencije između propisa o ekološkom dizajnu i horizontalnih propisa, kao što je zakonodavstvo Unije o kemikalijama i otpadu, uključujući uredbu REACH te Direktivu o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi i Direktivu o ograničavanju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi, te naglašava potrebu za jačanjem sinergija sa zelenom javnom nabavom i eko-oznakom EU-a;

40. ističe vezu između Direktive o ekološkom dizajnu i Direktive o energetske učinkovitosti zgrada; poziva države članice da potiču uvođenje efikasnih proizvoda i usluga na tržište te da pojačaju inspekcije i savjetovanja; smatra da poboljšanje ekološkog dizajna proizvoda koji koriste energiju može pozitivno utjecati na energetske učinkovitost zgrada;

41. naglašava potrebu za pružanjem jasnih informacija javnosti, i osobito medijima, o koristima ekološkog dizajna prije objave mjera te potiče Komisiju i države članice da u okviru procesa donošenja mjera o ekološkom dizajnu proaktivno informiraju o prednostima mjera o ekološkom dizajnu i da aktivnije surađuju s dionicima kako bi se poboljšalo razumijevanje zakonodavstva;

42. ističe da prijelaz na održivo i kružno gospodarstvo neće samo predstavljati mnoge prilike, nego i socijalne izazove; smatra da bi Europska komisija i države članice, s obzirom na to nitko ne smije biti zapostavljen, trebale prilikom predstavljanja programa za poticanje upotrebe resursno najučinkovitijih proizvoda obratiti posebnu pozornost na kućanstva s niskim prihodima kojima prijete energetske siromaštvo; smatra da se takvim programima ne bi smjele onemogućavati inovacije, već bi se trebalo dopustiti proizvođačima da potrošačima nastave nuditi široku ponudu visokokvalitetnih proizvoda te da bi se njima isto tako trebalo poticati prodiranje na tržište proizvoda koji koriste energiju i vodu, a mogu ostvariti veću resursnu učinkovitost i potrošačima donijeti uštede;

43. poziva institucije EU-a i države članice da povedu primjerom tako što će se u potpunosti koristiti kružnim gospodarstvom i strategijama zelene javne nabave kako bi u svim ulaganjima dale prednost dokazano održivim proizvodima, poput proizvoda s ekološkom oznakom, i najvišoj razini resursne učinkovitosti i promicale raširenu uporabu zelene javne nabave, uključujući i u privatnom sektoru.

o

o o

44. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.